

Principer för realistiskt knivförsvar i tre delar

Nerkortad samt något omarbetad version av en artikelserie i Svenska Fighter 1997-1998.

Text Michael Marlow, © 1997-2003

Del 1 Lär känna din motståndare

"Den som drar kniv är oftast feg och lätt att övermanna." Jiu-jitsuboken, Thorild Lundin, 1951

"Att slåss med kniv är förkroppsligandet av den sicilianska manligheten...Det krävs mod, färdighet och förståelse för din fiendes svagheter." The Sicilian Blade, Vito Quattrochi, 1993

För att försvara sig mot en kniv måste man veta hur kniven används. Detta citat av Grand Tuhon Leo T. Gaje Jr, stormästare i den filippinska kalistilen Pekiti Tirsia, kan samtliga de mästare som jag intervjuat för denna serie om knivförsvar skriva under på. En parallell är den revolution som bröderna Gracie åstadkommit inom den obehäpnade kampen. Efter att ha sett de första matcherna i Ultimate Fighting Championship har de flesta kampkonstutövare, som lär ut system för självförsvar, omprövat sin inställning till att effektivt kunna försvara sig från marken. De har återupptäckt tidigare glömda tekniker i sina system eller tvingats lära sig tekniker från brottningsbaserade system. Detta för att ärligt, inför både sig själva och sina elever, kunna stå för att det system de lär ut är ett fungerande självförsvarssystem. I de flesta äldre system har teknikerna funnits där hela tiden men på grund av

sportaspekter eller att utövarna fjärrat sig från verkligheten utanför sin egen stil har de fallit i glömska eller tränats på ett orealistiskt sätt.

Inget system har ensamrätt på tekniker utan det som skiljer dem åt är vilka tekniker som prioriteras och sättet de lärs ut på. Samma sak upplever jag när det gäller de tekniker för knivförsvar som lärs ut i många av de populäraste stilarna. De forna japanska samurajerna eller de koreanska hwarang-krigarna var tränade i vapenkamp, vilket återspeglades i deras obehäpnade tekniker mot kniv. Med tiden har vapnen bytts ut och i dag, flera generationer senare, har de flesta stilar glömt bort de principer som gäller för försvar mot kniv. Det är lätt att översätta knivkampens tekniker till obehäpnad kamp. Däremot kan det bli ett dödligt misstag att okritiskt förutsätta att obehäpnade tekniker, utan bakomliggande kunskaper i hur kniven används, lika lätt kan användas till knivförsvar.

De kineser som flyttade till Indonesien, Malaysia och Filippinerna fick snabbt göra om sina kung fu-tekniker för att överleva mot de kniv- och pencak silat-tränade malajerna. Ur detta föddes Kuntao. I de länder vars medborgare fortfarande har en tradition att ofta använda kniv när de slåss finner man även de effektivaste och mest realistiska försvaren mot kniv.

Jag har studerat de kampsystem som utövas i Filippinerna, Indonesien och Malaysia samt även sett dokumentärfilmer och läst böcker om de system som utvecklats i de amerikanska fängelserna och på Sicilien. Alla dessa system har vissa gemensamma nämnare. Dessa likheter kan man även finna i kator från de äldre ju jutsu-stilarna och i europeiska fäktningsmanualer från 1500-talet.

Det är dessa principer som kommer att belysas i de kommande artiklarna. Syftet med denna artikel är inte att lära ut hur man slåss med kniv. Det har varit ett etiskt dilemma var jag ska sätta gränsen för hur långtgående läsarna ska få möjlighet att tränga in i hjärnan på en knivtränad kämpe. Samtidigt kan man inte likt strutsen fjärma sig från omvärlden genom att förneka den. Jag har därför valt att visa exempel på tekniker som jag har funnit direkt uppenbara och välkända bland huvuddelen av de knivbeväpnade angripare som läsarna tyvärr idag även kan möta i Sverige.

Den icke kampkonsttränade gatukämpen har oftast stor kamperfarenhet och har genom praktisk erfarenhet upptäckt vilka tekniker som fungerar för honom. Likaså har även en person som drar kniv sannolikt använt kniven tidigare och har erfarenhet av hur den kan användas. Därför kommer den första delen av denna artikelserie om knivförsvar att demonstrera att åtskilliga av de tekniker som används i obehäpnad kamp lätt kan vändas mot försvararen av knivangriparen.

Det är inte heller min uppfattning att man måste träna kali, kungfu eller pencak silat för att kunna försvara sig mot en kniv; lika lite som jag tror att bröderna Gracie är de enda som sitter inne med all kunskap om markkamp. Däremot tycker jag att man som aktiv kampkonstutövare bör analysera de system som bevisligen har stor erfarenhet av vissa delmoment i en kamp och försöka förstå vilka principer de använder sig av för att lyckas och hur dessa kan införlivas i den personliga kampstilen.

Kontringar mot blockeringar

Jag har funnit tre återkommande grundprinciper för knivkontringar mot hårda blockeringar, som alla erfarna knivkämpar medvetet eller omedvetet använder sig av:

1. Skär eller hugg den blockerande armen och alla andra kroppsdelar som motståndaren placerar i vägen för kniven.
2. Fånga in och lås den blockerande armen med kniven eller den obehäpnade handen.
3. Gå förbi eller runt den blockerande armen till exempel genom att utnyttja blockeringens kraft till att studsas vidare mot en annan del av kroppen. En annan metod enligt samma princip är att finta med kniven och utnyttja blockeringens tröghet till att öppna upp andra mål.

Det är viktigt att ta hänsyn till dessa principer om man kritiskt ska kunna utvärdera sina tekniker för knivförsvar. En gemensam nämnare för alla de system som utvecklats i kulturer där kniven ofta används i kamp är att de inte använder sig av den typen av hårda blockeringar som vi finner i de flesta av de större asiatiska slag- och sparkinriktade systemen samt nyare israeliska och amerikanska militärt inspirerade system. Nedan beskrivs hur dessa grundprinciper används mot de vanligaste blockeringarna.

Jag beskriver bara en princip mot tre typiska blockeringar vid hammarfattning av kniven, men läsaren kan själv räkna ut hur de andra två grundprinciperna skulle kunna användas. Syftet med att visa dessa exempel är att tydligt varna för faran med att inte vara insatt i hur en kniv totalt förändrar förutsättningarna i en självförsvarssituation.

Mot låg x-blockering:

Angriparen vänder kniven och skär upp insidan av försvararens båda handleder samtidigt som vänsterhanden "trappar"/låser hans armar.

Mot inåtgående sidoblockering:

Angriparen studsar med blockeringen och utnyttjar dess kraft till att hugga under den. Samtidigt slår hans vänstra hand upp försvararens armbåge för att parera det förväntade kontringsslaget.

Mot nedåtgående blockering:

Angriparen går under och förbi blockeringen genom sidoförflyttning samtidigt som han låser den blockerande armen mot försvararens kropp. Eftersom knivangriparen är på försvararens yttersida har försvararen svårt att använda sin andra hand.

Mot sparkar över knähöjd:

Angriparen möter sparken med kniven. En mycket allvarlig konsekvens vore om knivangriparen lyckas få kniven bakom försvararens fot och kan skära av hans hälsena. Oftast behöver knivmannen endast vrida bladet eller spetsen mot den sparkande foten eller benet. Sparkens kraft genererar i sig själv skadan på försvararen.

Kontringar mot grepp, lås och kast

I princip används samma tekniker som de flesta stilar använder som försvar mot handledsfattning med skillnaden att kniven, förutom att den har en vass egg att skära med, ger en hävstångseffekt.

Mot grepp om handleden:

Angriparen skär sig ur greppet genom att han vrider handledskanten mot försvararens tumme och trycker ifrån med kniveggen.

Mot dubbelfattning på handled och armbåge:

Angriparen vrider sig ur den understa handens grepp mellan tummen och övriga fingrar samtidigt som han sänker sin kroppsvikt och därför kan ignorera armbågsfattningen. Försvararen måste vara extremt stark om han ska kunna hålla uppe knivmannens hela tyngd med sin utsträckta arm.

Att försöka sig på olika kast utan att först kraftigt ha bedövat knivmannen är oftast dömt att misslyckas. Mot det utåtgående handledskastet finns det tolv olika kontringar enbart genom att utnyttja den fria handen innan kastet är utfört. Ej medräknat är då att knivmannen förflyttar över kniven till sin andra hand.

Nackdelen med kast och ledlås som kräver ett fast grepp med båda försvararens händer är att han öppnar sig för kontringar från knivmannens fria hand.

Vid kast som bygger på att man vänder sig med ryggen mot knivangriparen, typ höft- och skulderkast, anser jag att kontringen är så uppenbar att den inte behöver exemplifieras.

Jag hoppas att denna inledande artikel har gett er vissa tankeväckare avseende val av annars effektiva tekniker för obehäpnad kamp till försvar mot knivangrepp.